

2025-09-30

Dnr S2025/01111

Socialdepartementet

Remissvar över betänkandet SOU 2025:61 Sveriges internationella adoptionsverksamhet -
lärdomar och vägen framåt.

Socialdepartementet

Dnr: S2025/01111

Sverige Nepalföreningen, genom styrelse och medlemmar, vill härmed lämna följande
synpunkter på betänkandet.

1. Bakgrund och nuläge

I dag finns det cirka 60 000 internationellt adopterade i Sverige. De flesta har adopterats
genom auktoriserade adoptionsorganisationer, men en del har kommit genom privata
arrangemang eller via kyrkliga kanaler. De internationella adoptionerna var som mest
omfattande under 1970- och 1980-talen.

Från Nepal har det mellan åren 1977 och 2010 adopterats 84 barn via Adoptionscentrum,
och totalt har omkring 100 barn från Nepal adopterats till Sverige. Under toppåret 1977
adopterades 1 776 barn till Sverige, främst från Sydkorea, Colombia, Sri Lanka, Chile och
Indien.

Mellan 2001 och 2005 adopterades omkring 1 000 barn per år. Under 2024 var motsvarande
siffra endast 54 barn. Tidigare fanns det 6–7 auktoriserade adoptionsorganisationer i Sverige,
men år 2025 återstår endast en.

2. Erfarenheter och perspektiv från adopterade

Vi vill framhålla att det finns olika erfarenheter inom den adopterade gruppen. En mindre
andel har påtalat allvarliga oegentligheter – något som naturligtvis måste tas på största allvar.
Det är både rätt och viktigt att dessa röster får höras och att rättvisa skipas i de fall där barn
stulits eller där biologiska föräldrar förts bakom ljuset.

Samtidigt visar både forskning och erfarenhet att majoriteten av de adopterade upplever sin adoption som positiv. Många har vuxit upp i trygga familjer, fått utbildning och tillgång till möjligheter som sannolikt inte hade varit möjliga i deras ursprungsländer. Även många adoptivföräldrar har genom adoptionen fått möjlighet att bilda familj, något som annars inte varit möjligt.

Att växa upp på institution eller barnhem är sällan en optimal uppväxtmiljö. Ett stabilt familjehem där barnet får kärlek, omsorg och stöd är i de allra flesta fall en bättre lösning.

3. Självgreling och utveckling av adoptionsverksamheten

Det är också viktigt att understryka att den internationella adoptionsverksamheten i stor utsträckning har visat en förmåga till självgreling och anpassning över tid. Den utveckling som skett de senaste årtiondena är i sig ett tydligt bevis på detta.

Många adoptionsorganisationer har självmant upphört med sin verksamhet när efterfrågan minskat eller när regelverken skärpts – från tidigare 6–7 organisationer finns idag endast en kvar. På samma sätt har adoptioner från vissa ursprungsländer upphört när förhållandena där inte längre uppfyllt de krav som ställs för en rättssäker och etiskt försvarbar adoptionsprocess.

Detta visar att systemet redan har en inneboende förmåga att förändras och korrigera sig självt i takt med ny kunskap, förändrade förhållanden och ökade krav.

Att nu, trots denna utveckling, besluta om ett generellt stopp för internationella adoptioner framstår därför som både onödigt och oproporionerligt. Ett sådant stopp skulle inte förhindra de missförhållanden som skedde för 30–50 år sedan – eftersom de byggde på metoder och strukturer som inte längre existerar – utan det skulle istället riskera att avveckla en verksamhet som i dag bedrivs under helt andra och betydligt mer rättssäkra former.

4. Internationella adoptioners framtid

Sedan 1950-talet har mycket förändrats. I dag finns ett omfattande regelverk – både nationellt och genom internationella överenskommelser såsom Haagkonventionen – som syftar till att säkerställa att adoptioner sker i barnets bästa intresse och att både biologiska föräldrar och adoptivföräldrar skyddas. Givarländerna har också skärpt sina krav på aktörerna.

Mot bakgrund av detta anser vi inte att det finns skäl att stoppa internationella adoptioner till Sverige. Ett sådant beslut skulle riskera att beröva framtida barn en chans till familj, samtidigt som det skulle innebära att barnlösa föräldrar förlorar en möjlighet att bilda familj. I stället bör fokus ligga på att ytterligare stärka rättssäkerheten, tillsynen och stödet i adoptionsprocesserna.

5. Stöd till adopterade och familjer

Vi välkomnar utredningens förslag om att inrätta ett nationellt resurscentrum för adopterade och deras familjer. Ett sådant centrum – som föreslogs redan 2003 men aldrig genomfördes – skulle kunna erbjuda stöd i frågor som rör adoption, vägledning i kontakten med myndigheter samt förmedla kontakt med psykologer och andra experter med specifik kunskap om adoption. Detta stöd är av stor betydelse både för adopterade och för adoptivföräldrar.

6. Sammanfattande ställningstagande

Vi stödjer utredningens förslag i stort.

Vi motsätter oss ett generellt stopp för internationella adoptioner.

Vi anser att verksamheten redan har visat en stark förmåga till självreglering och anpassning.

Vi menar att fokus bör ligga på att stärka kontroll, transparens och stöd – inte på att avveckla adoptionsverksamheten.

Vi understryker vikten av att etablera ett resurscentrum för adopterade och deras familjer.

Med vänlig hälsning,

Sverige Nepalföreningen

Styrelse och medlemmar

Genom ordförande Peter Högman adopterad från Nepal.

<http://www.sverigenepal.se/> Sverige-Nepal föreningen (The Sweden Nepal Society)

Vi ger ut två nummer per år av medlemstidningen NepalNytt (ISSN-1650-0334)

Sverige-Nepalföreningen – en kort sammanfattning av verksamheten

Föreningen bildades i maj 1992 av adoptivföräldrar med syfte att adopterade och deras familjer kunde umgås och ordna träffar med nepalesiskt innehåll. Föreningen växte genom åren, och med tiden förändrades syftet med föreningen till att ”främja vänskapliga förbindelser mellan Sverige och Nepal och därmed öka kunskapen om, samt främja förståelsen för länderna hos intresserade i respektive världsdel”. Föreningen är politiskt och religiöst oberoende och bedriver ett antal projekt i Nepal.

Fadderverksamhet/NCO

Ett fadderprogram för NCO (Nepal Children Organization) startades hösten 1993. Utöver barnhemmet Bal Mandir i Kathmandu omfattar verksamheten en rad andra barnhem runt om i landet.

Fadderverksamhet/Maiti Nepal

Samarbetet med Maiti Nepal påbörjades 1993 och har genom åren vuxit till en omfattning av hjälp till drygt 90 barn. Maiti Nepal är en NGO som tar hand om flickor/kvinnor som blivit utsatta för trafficking eller våld i hemmet. Offren får rehabilitering, medicinsk- och psykisk vård samt utbildning.

Organisationen bedriver en egen skola, ett mindre sjukhus, hospice för HIV- och Aidssjuka samt förebyggande verksamhet i bergsbyar. Maiti Nepals grundare, Anuradha Koirala, utsågs till CNN Hero 2010, och år 2012 erhöll organisationen World's Children's Prize, även kallat Barnens Nobelpris.

Barnfonden och ungdomsverksamhet

Föreningens Barnfond startades 1996 i syfte att hjälpa föräldralösa ungdomar som lämnat institution. Bidrag ges till både högre utbildning och hälsovårdskostnader. Genom Barnfonden har vi kunnat bekosta operationer, läkarbehandlingar, tandvård, sjukhuskostnader vid förlossningar samt tråkigt nog även kostnader vid livets slut, så som vid kremering.

Utöver utbildning på collegenivå har ungdomar fått möjlighet att studera även på högre nivå. Bland ämnen kan medicin, ledarskap, ekonomi, IT och administration nämnas. En del har valt en kortare yrkesutbildning till tränare, mekaniker, reparatör, kock eller kosmetolog.

Det är omöjligt att ange antalet barn/ungdomar som fått hjälp genom föreningen. En del har haft faddrar under en kort period, andra långt in i vuxenlivet. Ytterligare några har fått hjälp vid enstaka tillfällen genom Barnfonden. Lika svårt skulle det vara att försöka räkna antalet gåvogivare/faddrar.

Hjälpverksamhetens omfattning i kronor däremot är lättare att ange: sedan starten 1993 till slutet av 2025 har föreningen fört över drygt 7 747 000 kr till Nepal. Gemensamt för all hjälpverksamhet är principen att varje donerad krona går oavkortat till Nepal. Alla administrativa kostnader står föreningen för, och styrelsen arbetar ideellt. Genom åren har föreningen varit som mest 350 familjemedlemmar. I dagsläget (2025) är vi ca 150 familjemedlemmar där både adopterade, adoptivföräldrar, faddrar och andra nepalintresserade ingår.